der esperantist

Mitteilungsblatt der Esperantofreunde im Kulturbund der DDR

13. Jahrgang | Nr. 83 (3/1977) | 30 Pf

90 Jahre Esperanto

Im Juli 1887, vor 90 Jahren also, erschien in Warschau ein kleines unscheinbares Büchlein in russischer Sprache mit dem Titel „Internationale Sprache, Vorwort und vollständiges Lehrbuch". Der Autor war ein „Dr. Esperanto". Auf der Titelseite las man das Motto „Damit eine Sprache international werde, reicht es nicht aus, sie so zu bezeichnen!" Dieser Dr. Esperanto („der Hoffende") war der polnische Arzt Dr. L. L. Zamenhof, der nun ein weiteres Projekt einer konstruierten Sprache zur Erleichterung der internationalen Verständigung vorlegte. Aber mehr als 200 ähnlicher Versuche gab es bereits! Sie hatten keinen Erfolg, mit einer Ausnahme! Zu dieser Zeit war gerade das Volapük des Prälaten Schleyer sehr bekannt. Volapük würde sich durchsetzen, so meinten seine Anhänger. 10 Jahre später galt Volapük als totaler Mißerfolg. Mit dem „Esperanto", so wurde die Sprache nach dem Pseudonym ihres Autors genannt, würde es ähnlich sein, so meinten die Skeptiker und vom Mißerfolg des Volapük Enttäuschte! Utopie, Spielerei, keine Zukunft!

1977 besteht diese Sprache nun 90 Jahre. Utopie, Spielerei, keine Zukunft? „Die Tatsachen sind hartnäckig, und die Tatsachen sprechen für Esperanto", sagte A. Lunatscharski 1924 in Leningrad. Neun Jahrzehnte sind im Leben einer Sprache sehr wenig. Neun Jahrzehnte praktischer Anwendung des Esperanto, und es waren sehr bewegte Jahrzehnte, erlauben einige Aussagen.

Die Träume der ersten Anhänger der neuen Sprache haben sich nicht erfüllt. Eine Menschheit in Frieden, geeint durch eine neutrale internationale Sprache, die zweite neben der Muttersprache, das gibt es nicht. Die historischen Umstände ließen das nicht zu. Solange Kriege in der Geschichte der Menschheit und ihre Ursachen nicht völlig und endgültig ausgeschaltet worden sind, können sich solche Träume nicht erfüllen. Voraussetzung für die allseitige Entwicklung der internationalen Zu-

sammenarbeit zum Wohle der gesamten Menschheit ist die friedliche Koexistenz und die völlige Abrüstung. Die Schlußakte von Helsinki zeigt auf, was es in Zukunft alles zu tun gibt. Daher wird das Problem der internationalen sprachlichen Kommunikation immer aktueller und komplizierter. Das steht außer Zweifel. Welche Rolle dabei das Esperanto spielen kann, wird die Zukunft erweisen.

Neun Jahrzehnte Esperanto ermöglichen aber zweifelsohne einige unwiderlegbare Aussagen:

1. *Es steht inzwischen außer Zweifel, daß eine vom Menschen planmäßig und bewußt geschaffene Sprache hervorragend als Mittel der internationalen Kommunikation funktionieren kann. Das manchmal belächelte und nicht selten mißdeutete Esperanto ist in der Sphäre der internationalen Kommunikation sowohl im mündlichen als auch im schriftlichen Gebrauch einer Nationalsprache potentiell überlegen.*

2. *Die praktische Anwendung dieser Sprache im Dienste der Friedensbewegung, für den kulturellen Austausch, zur Entwicklung der Völkerfreundschaft und somit zur Bereicherung der menschlichen Persönlichkeit durch Bildungs- und Erziehungswerte nimmt nicht etwa ab, sondern ständig zu, besonders stimuliert durch die Entwicklung im sozialistischen Lager.*

3. *Die internationale Esperanto-Bewegung kann als Mikromodell rationeller und effektiver internationaler Kommunikation aufgefaßt werden. Gleichsam unter Laboratoriumsbedingungen ist es möglich, die Funktionsweise, Entwicklung und Kommunikationspotenzen der Plansprache zu registrieren und auszuwerten.*

Da das Bedürfnis nach internationaler sprachlicher Kommunikation ständig steigt, die Befriedigung dieses Bedürfnisses durch zunehmende Mehrsprachigkeit der internationalen Beziehungen aber immer komplizierter wird (aus politischen, ökonomischen, linguistischen und anderen Gründen), gewinnt Esperanto an Bedeutung. Es steigt das wissenschaftliche Interesse an der Plansprache. Dazu trägt auch die Tatsache bei, daß Esperanto-Kenntnisse in beträchtlichem Maße zu höheren Erfolgen im Erlernen anderer Fremdsprachen führen.

Die internationale Esperanto-Bewegung, der Träger der Plansprache, wird in dem Maße an Einfluß gewinnen, wie sie es versteht, sich mit ihren Möglichkeiten immer mehr für die Lösung der Grundfragen der Menschheit zu engagieren, das sind Frieden, Entspannung, Abrüstung und internationale Zusammenarbeit. Dabei haben auch die Esperantisten der DDR schöne und wichtige Aufgaben.

(Resumo: Dum 90 jaroj Esperanto pruviĝis supera al naciaj lingvoj kiel instrumento de la internacia komunikado. La estonteco de Esperanto kaj ĝia movado forte dependas de la evoluo de la paca kunekzistado malstreĉiĝo kaj malarmado.)

D. Blanke

Ni kune helpas la pacaferon

Intervjuo de la ĝenerala sekretario de Monda Packonsilantaro (MPK), Romesh Chandra (Romeŝ Ĉandra) al „Paco“

Komence de oktobro 1976 okazis en Budapeŝto la „Tutmonda Konferenco pri Evoluo“ organizita de Monda Packonsilantaro, kiun partoprenis ankaŭ delegitaro de MEM. Tiuokaze la ĝenerala sekretario de MPK, s-ro Romeŝ Ĉandra, disponigis intervjuon por la internacia organo de MEM „Paco“.

En la jaro 1973 estiĝis kontrakto pri la kunlaboro inter Monda Packonsilantaro kaj Mondpaca Esperantista Movado. Kion vi opinias pri tiu ĉi trijara periodo. Ĉu MEM sukcese kontribuis al realigo de la celoj de MPK?

La kontribuon de MEM en la tri pasintaj jaroj mi taksas tre alte. Estas konate, ke en 1973 ni kune partoprenis la Mondkongreson de pacamaj fortoj en Moskvo, depost tiam la MEM-movado evoluis kune kun la tutmonda pacmovado kaj konekse kun ĉiuj gravegaj problemoj, kies solvo estas en la intereso de la tutmonda paco, sekve ankaŭ en tiu de la senarmigo kaj evoluo. La subtenon de MEM ni ĉiam akceptis kun ĝojo kaj fiero.

Kiel la esperantistoj povas plej bone servi la aferon de la monda paco?

La laboro, kiun la esperantistoj plenumis por niaj celoj, estis ĝis nun tre utila kaj rezultoplena. La esperantista movado, kiu estas disvastiĝinta tutmonde, plej bone kontribuas al nia komuna afero, kaj en ties kadro ĝia helpo povas esti eksterordinare valora. Ni opinias, ke nia agado post 1973 fariĝos pli interesa, ĉar kiel la Esperanto-movado apogas nin tiel ĝi utilas al nia movado ĝiaj laboro kaj rezultoj Samtempe niaj rezultoj plifortigos la viajn.

La gazeto de MEM estas legata ankaŭ en tiuj landoj, kie estas persekutataj la pacbatalantoj, inter ili la esperantistoj. Kion vi mesaĝas al la esperantistoj, kiuj batalas por la paco kontraŭstarante la subpremon?

Al pacbatalantoj kaj esperantistoj, kiuj suferas en landoj sub la regado de diversaj faŝismaj, neofaŝismaj kaj reakciaj reĝimoj, mi povas mesaĝi, ke nia movado tagon post tago disvastiĝas kaj penetras en la tutan mondon, kaj ili ne restas solaj, ĉar ni staras apude, helpataj precipe de ĉiuj organizaĵoj de MPK, de ĉiuj demokratiaj registaroj kaj movadoj, kiuj kune servas la aferon de la paco. Mia mesaĝo estas duflanka: unuflanke mi devas danki pro tiu batalo, kiun en malfacilaj cirkonstancoj la esperantistoj plenumas, aliflanke mi povas certigi ilin, ke en la solidareco ni estos ĉiam unuanimaj.

(Intervjuis E. Tófalvi)

Prof. S. Podkaminer, Leningrado

Socialismo kaj Internacia Lingvo

1. Ideoj kaj ilia efektivigo

La titolo de tiu ĉi artikolo povas elvoki ĉe iu leganto demandon: ĉu necesas tiu ĉi temo? Ĉu internacia lingvo, kiel unu el interhomaj komunikiloj, same kiel la aliaj poŝto, telegrafo, telefono, radio aŭ televido, ne ludas la saman rolon en ajna socio ĉu socialisma, ĉu kapitalisma, ĉu iu alia? Simila vidpunkto, se ĝi aperus, estus malĝusta.

Ĉiu socia fenomeno ludas malsaman rolon sur diversaj evoluŝtupoj de la norma socio. La ideoj pri iuj eltrovaĵoj kaj inventoj havas malsaman sorton en diversaj homsocioj. Analizante la efektiviĝon de la ideoj, kiuj aperis dum la tuta historio de la homaro, estas facile trovi, ke unuj el tiuj ideoj estis realigitaj baldaŭ post ilia apero; aliaj bezonis por ilia efektiviĝo longajn periodojn, iufoje cent-aŭ eĉ miljarojn; kelkaj ideoj, kvankam jam delonge aperintaj, ĝis nun ne estas realigitaj kaj ili ofte fariĝas objektoj de akra kaj eĉ sanga lukto inter adeptoj kaj kontraŭuloj de tiuj ĉi ideoj.

La ideo de homa flugado estas unu el antikvaj ideoj. Prahomo, vaginta en arbaregoj, renkontadis netransireblajn abismojn. Sed samtempe li observadis, kiel birdo, uzante siajn flugilojn senpene kaj facile, transflugas la abismojn. Estis nature, ke ĉe la prahomo aperadis ideo de ekposedo de la flugpovo. Tiu ĉi ideo aperadis ĉe diversaj popoloj en antikvaj tempoj kaj respeguliĝis en granda nombro da mitoj kaj fabeloj, kiel ekzemple, la fabelo pri flugantaj tapiŝoj. Antikvaj grekoj postlasis la miton pri Ikaro, kiu alkroĉinte per vakso cignajn flugilojn al siaj ŝultroj, flugis al la suno. Sed la sunradioj degeligis la vakson, Ikaro falis kaj mortis. Pasis multaj jarcentoj kaj nur en la fino de la XIX-a jarcento (aerbalonoj) kaj plej amplekse, jam en la XX-a jarcento flugado pere de aviadiloj, pli pezaj ol aero, ne nur efektiviĝis, sed fariĝis oportuna kaj rapidega transportado, kiun uzas hodiaŭ centmilionoj da homoj.

2. Ĉefaj faktoroj

La historia materialismo instruas, ke la apero kaj enradikigo de iu socia fenomeno dependas de jenaj ĉefaj faktoroj:

1) Reala bezono por la socio;

2) Certa sufiĉe alta evolunivelo de produktivaj fortoj, precipe de scienco kaj tekniko;

3) Karaktero de homaj rilatoj en la produktada proceso, ĉefe la karaktero de posedo pri la produktiloj.

La tria faktoro formas la ekonomian bazon de la socio. Sur tiun ĉi bazon sin apogas la superstrukturo ŝtato, juro, ideoj ktp. Se ŝanĝiĝas la ekonomia bazo, sekvas ŝanĝoj de la superstrukturo.

Diversaj ŝtupoj de la homsocia evoluo diferenciĝas, unuavice pro malsameco de la ekonomia bazo, sekve ankaŭ pro malsameco de la superstrukturo, inkluzive la ideojn.

Ni revenu al nia ekzemplo rilate la aviadon. En la antaŭkapitalismaj socioj por la realigo de la ideo pri homa flugado mankis ĉiuj menciitaj faktoroj: forestis, pro manko de viglaj interpopoloj ligoj, reala neceso de rapida transportado. La tiamaj transportiloj, rem- aŭ vel-boato, ĉevalveturiloj kaj similaj, plejparte kontentigis la transportbezonojn de la tiama socio. La produktivaj fortoj estis malsufiĉe evoluintaj por kreo de aviadiloj, postulantaj altevoluintan industrion. La tiama stato de la scienco ne donis la eblon solvi gravajn teoriajn problemojn, sen kio ne povis esti konstruitaj modernaj flugmaŝinoj (materiala rezistanco, aerodinamiko, teorio de elasteco kaj aliaj).

Estis ankaŭ malfavoraj kondiĉoj, karakterizantaj la homrilatojn en la produktada proceso: metia karaktero de la produktado kaj iom poste, manufaktura kun siaj limigitaj rimedoj ne povis krei materialan bazon por avia industrio, postulanta grandajn kapitalojn.

Resumante, ni povas konstati, ke la ideo de homa flugado restis dum miljaroj nur revo de fantaziuloj.

Ĉio ŝanĝiĝis kun alveno de la kapitalisma sociordo. La kapitalismo transformis la limigitajn, naciajn merkatojn en la internacian merkaton, postulintan rapidan evoluon de transportiloj, unuavice en la sfero de navigado. Grandskale kreskis, konstante plilarĝiĝantaj internaciaj ligoj. La malnovaj transportiloj jam ne taŭgis por plirapidigi la interŝtatajn ligojn kaj fariĝis bremso por la socio. Aperis reala bezono de novaj transportrimedoj, pli rapidaj, pli amasaj, pli fidindaj ol la ekzistintaj.

Ŝanĝiĝis radike la stato de la produktivaj fortoj: brilaj sukcesoj de la scienco en la fino de la XIX-a jarcento, evoluo de la tekniko, havinta karakteron de industria revolucio, kreis novan etapon en evoluo de la transportiloj: aperis novaj tipoj de moviloj, vaporo, elektro kaj motoroj (dizelaj kaj motoroj kun interna brulado, piŝtaj kaj fine reakciaj). La velŝipojn kaj animalojn anstataŭis trajnoj, vaporŝipoj, aŭtomobiloj kaj aeroplanoj.

Aperis novaj kondiĉoj en la strukturo de homaj interrilatoj en la produktada proceso: privata posedaĵo je la produktiloj, ligita kun ekspluatado de amaso da homoj, ne posedintaj produktilojn, krom sia propra laborforto, kiun ili estis devigitaj vendadi kiel varon. akumuladis grandegajn kapitalojn, necesajn por organizo de granda industrio.

Tial estis kreitaj ĉiuj necesaj kondiĉoj por realiĝo de la ideo pri homa flugado.

3. Internacilingva ideo

Nun ni transiru al alia granda ideo, kiu ankaŭ aperis en la antikvaj tempoj, sed malgraŭ sia ekstrema graveco por la homaro, ĝis nun ne ricevis universalan agnoskon: la ideo de internacia planlingvo, kiu kvankam ekzistas, jam enkorpigita en Esperanto, malgraŭ sia pruvita perfekteco kaj taŭgeco servi kiel interhoma komunikilo, ĝis nun ne estas uzata de la grandega plimulto de la homaro.

Pri la antikveco de la internacilingva ideo atestas diverspopolaj legendoj, inter kiuj la plej konata estas la legendo pri Babela turo, indikanta, ke ankoraŭ en la malnovegaj tempoj la homoj komprenis la multlingvecon kiel malfeliĉon kaj penis klarigi ĝian ekziston kiel dian punon.
Ne estas malfacile pruvi, ke en la antaŭkapitalismaj epokoj forestis ĉiuj antaŭe menciitaj faktoroj (kondiĉoj), kiuj estis necesaj por la efektivigo de la internacilingva ideo: forestis reala bezono pro malforteco de interpopolaj ligoj, ne sufiĉis nivelalteco de la produktivaj fortoj, kaj malfavora estis la ekonomia bazo de la antaŭfeŭdala kaj feŭdala socioj.

4. Internacia lingvo en la kapitalisma socio

La reala bezono de internacia lingvo aperis unuafoje en la kapitalisma socio. Ĝin postulis la gigante kreskintaj interŝtataj kaj interpopolaj ligoj, internacia komerco, diverskarakteraj internaciaj kontaktoj kaj renkontiĝoj sciencaj, politikaj, fakaj, sportistaj k. a. La grandskale evoluinta trafika tekniko kreis internacian turismon, kiun partoprenas nun ĉiujare centmilionoj da homoj, propraspertE konvinkiĝantaj pri baroj de multlingveco. Radio kaj televido estas ankaŭ forte bremsataj en ilia tutmonda disvastiĝo pro la multlingveco.
Ni povas konstati, ke la kapitalismo kreis du el la tri kondiĉoj por apero kaj, certagrade, progreso de internacia lingvo. Tion atestas la relative granda antaŭenmarŝo, en la fino de la XIX-a jarcento, de Volapuko, kiun baldaŭ superis kaj anstataŭis Esperanto. La venko de Esperanto estis kaŭzita de la fakto, ke ĝi estis nekompareble pli perfekta rilate kontentigon de la bezono, jam klare difiniĝinta, pri internacia komprenigilo por la diversnacia homaro.
La genia verko de Zamenhof ne nur donis eblecon de senperaj,diversspecaj homrilatoj en ĉiuj kvin kontinentoj, sed montris sin ideale taŭga por verkado de politika, scienca, teknika, arta literaturo, traduka kaj originala.
Dum sia pli ol 80-jara ekzistado la Esperanto-movado atingis atentindajn sukcesojn, eltenis du mondmilitojn, frakasintajn diversajn internaciajn ligojn, renaskiĝis post malfavoraj por ĝi sociaj eventoj en kelkaj landoj. La agnosko de Esperanto fare de Unesko, ĉiujaraj universalaj Esperanto-kongresoj, la relative granda kaj kreskanta Esperanto-literaturo, kapabla kvante konkuri kun literaturoj de multaj malgrandaj nacioj, regulaj disaŭdigoj, farataj de pli ol dek radiostacioj ktp, estas sendubaj signoj de la vivkapablo de la Esperanto-movado. Kaj . . . tamen!
La nombro da esperantistoj en la tutmondo estas tute malsignifa: laŭ plej optimismaj pritaksoj ĝi ne superas 0.15 % de la homaro, neniu kapitalista ŝtato subtenas finance kaj materiale la Esperanto-movadon, kiu tute dependas de privataj monrimedfontoj, kiuj plej ofte estas tre limigitaj kaj nesufiĉaj por la vasta organiza, eldona kaj informa agado. La regantaj klasoj de la kapitalistaj ŝtatoj ne havas la emon meti sian monon en la Esperanto-movadon, ĉar ĝi ne estas profitpromesa. Por ke ĝi estu profitdona, necesas ĝia amaseco; sed por ke la movado estu amasa, necesas . . . mono. Jen cirklo ensorĉita!
La plej granda kaj bone organizita internacia Esperanto asocio UEA, dum multaj jaroj klopodas pligrandigi sian membraron, sed malgraŭ la penoj, ne sukcesis atingi la modestan kvanton de 50 mil anoj. Ĝi suferas pro konstantaj financaj malfacilaĵoj kaj estas devigata limigadi, sian eldonagadon kaj organizan laboron pro la manko de monrimedoj. Tiuj ĉi malfacilaĵoj precipe kreskis dum la postmilitaj jaroj, karakterizataj en la kapitalista mondo per inflacioj, depresioj, senlaboreco, prezaltigoj

kaj valutfinancaj krizoj. Multaj esperantistaj organizaĵoj en la kapitalistaj landoj ne povas havigi al si la monon, eĉ por luado de la kunvenejoj, jam ne parolante pri eldona kaj vasta organiza laboro.

Sed la ekonomia kaŭzo, klariganta la malfacilaĵojn por la Esperanto-movado en la kapitalistaj landoj, estas nur unu flanko de la afero. Ekzistas la dua, ne malpli grava. La Esperanto-movado ne estas nur lingva, sed ankaŭ esence idea. Ĝi estas plej firme ligita kun la ideoj de paco kaj amikeco interpopola. Ĉu povas definitive venki tiuj ĉi ideoj en la kapitalisma socio, kies regantaj klasoj timas kaj kontraŭbatalas ilin, kiel „komunistecajn", timigante ĉiuspecajn filistrojn kaj malklerulojn? Ju pli firmiĝas la paco sur la Tero, ju pli antaŭenmarŝas la maltensio de la internacia atmosfero, ju pli venkas la tendenco de paca kunekzistado de la ŝtatoj kun diversaj soci-ekonomiaj kondiĉoj, des pli kreskas la neceso kaj la ebloj aplikadi internacian lingvon. Kaj inverse, la disvastigo de Esperanto helpas plifortigi pacajn strebojn de la popoloj, ĉar la efektivigo de amasaj kontaktoj inter diverslingvaj homoj kreas amiksentojn, reciprokan interkomprenon, deziron vivi pace kaj bari vojon al militoj.

La kapitalisma sistemo, en ĝia imperialisma stadio, karakterizata per akraj kaj pliakriĝantaj antagonismaj kontraŭdiroj, interŝtata kaj intermonopola konkurenco, agresemo, celanta redividi merkatojn kaj krudaĵfontojn per helpo de armiloj, de korupcio, politikaj mortigoj, semanta rasismon, faŝismon, perforte altrudanta al popoloj vivmanieron, kulturon, lingvojn de la fortaj ŝtatoj ne povas efektivigi la definitivan venkon de la internacia lingvo.

Nia analizo kondukis nin al la konkludo, ke en la kapitalisma socio forestas la objektivaj kondiĉoj por la definitiva venko de la internacilingva ideo. La Esperanto-movado en tiu ĉi socio estis, estas kaj estos stagnanta aŭ malrapidege progresanta, kio ne ekskluzivas izolajn, apartajn sukcesojn naci- aŭ internaciskale. Sed eĉ tiu grava atingo, kiel la pozitiva rezolucio de Unesko en 1954 rilate Esperanton ne donis iujn praktikajn postsekvojn por la plua disvastigo de Esperanto kaj eĉ ne helpis la provon starigi la problemon ĉe UN.

5. Internacia lingvo en socialisma socio

Nur en la socialisma socio estas kreataj ĉiuj objektivaj kondiĉoj por la venko de la internacilingva ideo.

La bezono de internaciaj ligoj atingas altan nivelon en la sfero de politiko, scienco, tekniko, arto, sporto kaj aliaj sferoj. Precipe gravan rolon ĉi-rilate ludas la socialista kulturo kaj la rapida kresko de la kulturnivelo kaj kulturbezonoj de la plej vastaj popolamasoj. Senpaga kaj eĉ subvenciata sistemo de klerigado donas al ĉiu civitano de socialista ŝtato la eblon atingi la deziratan de li gradon de kultura kaj faka konoj, samtempe kreskigante ĉe li la aspiron konatiĝi kun aliaj landoj kaj popoloj. La neceso ekposedi internacian komprenigilon fariĝas pli kaj pli akre sentata.

Plej klare tiun ĉi neceson esprimis la fama rusa verkisto Maksim Gorkij, konvinkita adepto de Esperanto:

„Por la triumfo de kulturo ni kreas revolucion, elspezas ĉiujn fortojn de nia racio, nia volo, oferas nian personan liberon, vivon. Ĉu oni povas nei, ke lingvo unu por ĉiuj donos potencan impeton al la proceso de la kultura evoluo? Oni ne povas. Sekve, oni devas agnoski necesa la kreon kaj la evoluon de tiu ĉi lingvo."[1)]

La socialismo senmalhelpe kaj vaste evoluigas ĉiujn produktivajn fortojn, speciale la sciencon kaj teknikon, inkluzive tiun de transporto kaj komunikiloj. Liberigita de la ĉenoj de privata posedo, la tekniko povas plej larĝe servi al la kontentigo de materiaj kaj kulturaj bezonoj de la tuta popolo. Pli perfekta kaj malplikosta transporto altiros milionojn da socialistlandanoj al internacia turismo, postulonta pli kaj pli la aplikon de la internacia lingvo. Ĝi estos ekstreme grava por la rapide evoluantaj radio kaj televido, kiuj dank' al la internacia lingvo fariĝos vere internaciaj komunikiloj, ne plu bremsataj de la multlingveco.

Ne estas mirinde, ke komencante de la XIX-a jarcento kaj ĝis nun homoj, kiuj partoprenadis porsocialisman lukton ofte esprimis la komprenon de la neceso kaj graveco de internacia lingvo por la socialismo.

Dum la Internacia laborista konferenco en Londono 1871 Karl Marks diris, ke internacia unuiĝo de profesiaj sindikatoj estas malhelpata de lingvodiverseco.[2])

La problemon pri internacia lingvo pridiskutis la II-a kongreso de la I-a Internacio, okazinta en Svisio en 1367. Estis akceptita rezolucio, defendinta la ideon de internacia lingvo:

„La kongreso konsideras, ke universala lingvo . . . estus komuna bono kaj tre helpus unuigon de popoloj kaj fratecon de nacioj.“[3])

La II-a kaj la III-a Kongresoj de Komunista Internacio (1920 kaj 1921) havis en siaj tagordoj punktojn pri Esperanto kaj pri lingvo internacia (resp.).[4])

Estas ankaŭ ne mirinde, ke tri grandaj verkistoj-socialistoj: Maksim Gorkij, Romain Rolland kaj Henri Barbusse multfoje esprimis senkondiĉan subtenon al Esperanto.

En ĉiuj socialistaj landoj la esperantistoj ricevas malavaran subtenon de la registaroj: ili uzas senpagajn, komfortajn ejojn por kunvenoj, la ŝtatoj prenas je sin ĉiujn elspezojn por eldonado de lerna, beletra, politika literaturo en Esperanto. La plej multenombraj universalaj Esperanto-kongresoj okazas en la socialistaj landoj.

Tamen aperas motivita demando: se la socialisma socio kreas ĉiujn objektivajn kondiĉojn por definitiva venko de la internacilingva ideo, kial do en neniu socialista lando Esperanto ĝis nun estas oficialigita kiel ŝtata lingvo en la eksteraj rilatoj? Kial eĉ tiuj socialistaj ŝtatoj, kiuj plej forte subtenas Esperanto-movadon (Bulgario, Hungario, Pollando) ne enkondukis Esperanton en siaj lernejoj, kiel devigan lernobjekton?

Oni ne devas forgesi, ke la problemo de la larĝskala apliko de Esperanto en ĉiuj vivosferoj tutmonde estas ne solvebla nur de kelkaj ŝtatoj, sed devas ricevi la aprobon kaj subtenon flanke de la plimulto aŭ almenaŭ de relative granda kvanto da ŝtatoj.

Ĝis tiu ĉi evento venos daŭros la prepara periodo, dum kiu apartaj socialistaj registaroj subtenados la Esperanto-movadon, depende de la aktiveco de la esperantistoj, pruvantaj kapablon de Esperanto bone servi al la efektivigo de la ideoj de paco, libero, sendependeco, kaj al la aliaj ideoj, konsistigantaj la kernon de la ekstera politiko de la socialistaj ŝtatoj.

---

[1]) „Esperantista Movado“ N 1—2, 1921

[2]) Marx/Engels: Verkoj, vol. 17, p. 644 (rusa eldono)

[3]) Procès verbaux du congrès de l'Association International des Travailleurs reuni á Lausanne de 2 au 8 septembre 1867, Chaux-de-Fonds, 1867, p. 52

[4]) 10 jaroj de Komintern en decidoj kaj ciferoj, ŝtata eldonejo Moskvo—Leningrad, p. 33, 34, 52, 58

Ĝis nun ni parolis pri la **objektivaj** faktoroj, helpantaj aŭ malhelpantaj progreson de la internacilingva ideo. La objektivaj faktoroj estas tiuj, kiuj ekzistas kaj funkcias sendepende kaj ekster volo de la nomoj, klasoj, partioj, grupoj ktp. Ni penis pruvi, ke nur en la socialisma socio ekzistas ĉiuj kondiĉoj, necesaj por la definitiva venko de Esperanto.

Sed krom la objektivaj faktoroj tre gravan rolon en la homa socio ludas **subjektivaj** faktoroj, dependantaj de la volo de homoj. La subjektivaj faktoroj povas koincidi aŭ ne koincidi kun la objektivaj. La decida rolo apartenas finfine al objektivaj faktoroj, sed la subjektivaj povas rilate tiun aŭ alian ideon, por kiuj la objektivaj faktoroj kreis favorajn evolu-kondiĉojn, helpi kaj plirapidigi efektivigon de la ideo, aŭ, kontraŭe, **provizore** bremsi kaj malplirapidigi la proceson de la efektivigo. Ofte la subjektivaj faktoroj estas dividataj rilate tiun aŭ alian ideon je du reciproke kontraŭaj grupoj: unuj subtenas laideon, aliaj kontraŭbatalas ĝin. Inter tiuj ĉi grupoj aperas lukto, kiu povas daŭri tre longe kaj pasi en tre akraj kontraŭdiroj kaj kunpuŝiĝoj. Sed la subjektivaj faktoroj ne povas venki la objektivajn.

La internacilingva ideo, havanta multajn adeptojn kaj simpatiantojn (pozitivaj subjektivaj faktoroj), renkontas kontraŭstaron flanke de granda kvanto da kontraŭuloj (negativaj, subjektivaj faktoroj). Kaj grandega plimulto da homoj, eĉ en socialismaj landoj, ne scias pri ekzisto de Esperanto aŭ estas tute indiferenta al ĝi.

La kaŭzo de kontraŭstaro al Esperanto estas nescio, agnorado kaj antaŭjuĝoj. Multaj malamikoj de Esperanto troviĝas en la medio de homoj, kiuj profitas de la multlingveco: instruistoj de fremdaj lingvoj, tradukistoj kaj interpretistoj. Ili havas apogon de relative granda kvanto da lingvistoj, kiuj starante sur la bazo de spontaneco kaj „natureco" de lingvoevoluo, refutas la viveblon de tiel nomataj „artefaritaj" lingvoj kaj konsideras ilin malscienca utopiaĵo.

Tamen necesas noti, ke la nombro da sciencistoj, kiuj ekkomprenis la gravecon de la internacia planlingvo kaj bezonon serioze pristudi la problemon, kreskas. Tiurila ekstreme grava evento okazis en Sovet-Unio, kies Akademio de sciencoj 1973 komisiis al ĝia Instituto de lingvoscienco organizi esplorlaborojn en la sfero de internacia helplingvo kaj studi la problemojn de ĝia uzado en internaciaj ligoj.

La Instituto organizis tiucele specialan Probleman Grupon, kiun gvidas la konata lingvisto kaj esperantisto, prof. d-ro M. I. Isajev.

En **1976** aperis la unua libro, kiel rezulto de la agado de la Problema grupo, „Problemoj de interlingvistiko" — (Tipologio kaj evoluo de internaciaj artefaritaj lingvoj). La libro forte kaj konvinke subtenas Esperanton, kiel praktike solan internacilingvon. Baldaŭ devas aperi la dua volumo. Estas planata tria kun la titolo provizora „La interlingvistiko nuntempe (Aktualaj problemoj de la planlingvo)".

Forestas iu dubo, ke la sukcesa laboro de la Instituto de lingvoscienco, la plej aŭtoritata en Sovet-Unio lingva institucio, devigos multajn sovetiajn kaj nesovetiajn lingvistojn, kiuj ĝis nun oponis Esperanton aŭ neglektis ĝin, ŝanĝi siajn poziciojn.

Inter politikaj agantoj en diversaj ŝtatoj (inkluzive la socialismajn) oni povas ofte renkonti homojn, kiuj konsideras, ke la problemo de internacia komunikado estas sukcese solvata pere de kelkaj, tiel nomataj, „grandaj" lingvoj (angla, rusa, franca) kaj ke forestas neceso, uzi por tiu ĉi celo Esperanton, kiu estas lingvo uzata nur de malgranda aro da amatoroj, ne havanta kaj ne havonta iun socian signifon. Tiu ĉi vidpunkto, serioze bremsanta la rapidan progreson de la Esperanto-movado, povas esti

refutita per la aktiva agado de esperantistoj, kiuj estas la plej grava el la pozitivaj subjektivaj faktoroj en la lukto por la efektivigo de la internacilingva ideo. Ĉiuj ĝisnunaj atingoj de la Esperanto-movado estas la rezulto de la sindonema, oferema agado de esperantistaj asocioj, grupoj kaj individuoj, superantaj diversajn obstaklojn survoje al la venko.

Por pruvi, ke la Esperanto-movado jam nun estas grava socia fenomeno kaj ke ĝia signifo grandskale kreskos kun ĝia vastiĝo, necesas, ke, krom la jam kutimaj formoj de poresperanta klariga, informa kaj instrua agado, la Esperanto-movado povu sin apogi je la subteno de amasaj, aŭtoritataj internaciaj movadoj, kiuj jam nun povas sukcese uzi la internacian lingvon.

Unu el tiuj ĉi movadoj estas la Tutmonda Pacmovado. Progresemaj esperantistoj en diversaj landoj jam delonge komprenis la gravan rolon, kiun povas ludi Esperanto por la homaro, strebanta pacon. Ili kreis la Mondpacan Esperantistan Movadon (MEM), kiu malgraŭ sia, ankoraŭ relative negranda disvastiĝo, havas bonajn atingojn en la apliko de la slogano „Esperanto servu Pacon".

Tiuj ĉi atingoj jam ricevis agnoskon flanke de la Tutmonda Pacmovado. En 1973, dum la tutmonda kongreso de pacamaj fortoj en Moskvo, estis subskribitaj dokumentoj pri kunlaboro kaj interhelpo de ambaŭmovadoj. Unuafoje en la tuta historio de la Esperanto-movado ĝi ricevis agnoskon kaj subtenon flanke deŝunu el la plej fortaj kaj multenombraj movadoj.

Nun necesas transformi la vortojn de la dokumentoj al realaj agoj kaj pruvi, ke Esperanto povas perfekte servi kiel pontolingvo, kunligante diverslandajn pacorganizaĵoin kaj pacaktivulojn, helpante interŝanĝon de ilia agadsperto. Necesas, ke progresemaj esperantistoj fariĝu aktivuloj de la pacmovado kaj ke plej multaj el la granda kvanto da pacadeptoj studu Esperanton. Tiam aperos la eblo transiri al la sekvonta etapo de la kunlaboro de ambaŭ movadoj: akceptigi Esperanton kiel unu el laborlingvoj de la tutmonda pacmovado.

Modelo de tiu esperantista agado devas esti montrita unuavice en la socialismaj landoj, en kiuj la esperantistoj posedas la plej favorajn kondiĉojn, ĉar la socialismaj ŝtatoj forte kaj senrezerve subtenas la pacmovadon.

La sukcesoj de Esperanto en la pacmovado stimulos aliajn tutmondajn progresemajn movadojn sekvi la ekzemplon.

La moderna internacia situacio, karakterizata per maltensio de la internacia atmosfero, malpligrandiĝo de la militminaco, progreso de la ideo de paca kunekzistado de ŝtatoj kun diversaj soci-ekonomiaj sistemoj, kreas favorajn kondiĉojn por la sukcesa agado de esperantistoj, malgraŭ la streboj de la reakciularo revenigi la homaron al la „malvarma milito".

Antaŭ ĉiuj progresemaj Esperanto-organizaĵoj kaj esperantistoj la nuna momento starigas jenajn ĉefajn taskojn: ĉiumaniere helpi la realigon de la decidoj de Helsinki-konferenco pri sekureco kaj kunlaboro, kolektadon de subskriboj sub la Stokholma Alvoko pri malgrandigo de la vetarmado kaj malarmigo kaj efektivigo de la Deklaro pri kunlaboro inter la Tutmonda Pacmovado kaj Mondpaca Esperantista Movado.

La 4an de aprilo 1977, d-ro Vilho Setälä el Finnlando, honora membro de UEA kaj unu el la plej eminentaj agantoj sur la kampo de la Internacia Lingvo, fariĝis 85-jara. CLE tre kore gratulas. V. Setälä apartenas al la elito de la plej brilaj pedagogoj en la historio de Esperanto. Ni pro tio tre ĝojas povante publikigi kontribuon de d-ro Setälä speciale skribitan por „der esperantist". *La Red.*

D-ro Vilho Setälä:

Pri la metodiko de la instruado de Esperanto

La principoj prezentitaj de Violin Oljanov en „der esperantist" 73–75 ŝajnas unuavide senmanke akcepteblaj. Sed pli detala studo montras, ke grandparte ili estas adaptitaj al la bezonoj de la lernantoj, kies gepatra lingvo estas iu el la hindo-eŭropa familio. Se ni konsideras lingvon de alia grupo, rimarkindaj modifoj estas necesaj. Tio, kion mi ekspozos, koncernas senmanke la lingvojn finnan, estonan kaj hungaran kaj evidente aliajn finno-ugrajn lingvojn, sed verŝajne grandparte ankaŭ la japanan kaj aliajn aziajn kaj afrikajn lingvojn.

Estus ja bone komenci per tio, kio jam estas konata al la lernantoj. Sed la vorttrezoro ne donas multan apogon. Finnaj tradukoj de la vortoj cititaj estas **opiskelija** aŭ **ylioppilas** (studento), **kenraali** (generalo), **runoilija** (poeto), **viini** (vino), **kapteeni** (kapitano), **taitelija** (artisto), **puhelin** (telefono), **koje** (aparato), **lentokone** (aeroplano), **asiakirja** (dokumento), **moottori** (motoro), **vuodenaika** (sezono), **romaani** (romano), kaj **muotokuva** (portreto). Vi tuj komprenas, ke per nuraj generalo, vino, motoro kaj romano oni ne povas komenci. Kaj la ceteraj pli-malpli similaj vortoj estas same malcentraj en la ĉiutaga lingvo, krom la sola „sama" kiu fakte estas tute sama en finna kaj Esperanto.

La regulon ni devas tute renversi: komenci per la plej ĉiutage bezonaj vortoj. Anstataŭe ni povas unue formi simplajn frazojn komplete evitante la supersignitajn literojn. Ĉar nia lingvo estas fonematike skribata, inter la sensupersignaj literoj estas nur z tute fremda al finnoj, kaj en la popola lingvo mankas ankaŭ b, d kaj g (la lasta nur en la bigrafo „ng" por naza prononco de „n"). Kaj poste ni instruas unuope c = ts, ŝ = (tŝ), ĵ kaj ĝ = dĵ, kaj eventuale oferas tutan lecionon por ĉiu el ili kun sufiĉe multa ekzercado de vortoj, kiuj ilin enhavas.

Kompreneble frazoj kun „estas" estas la plej primitivaj kaj facilaj. Sed tuj poste venas la esprimoj pri lokoj, kaj ili prezentas gravan paŝon antaŭen. Al finno, kiu ne konas prepoziciojn, estas vere penige enkapigi al si ilian uzon, se li nome ne lernis alian fremdan lingvon antaŭ Esperanto. Ni havas tri kazojn por interna situo kaj tri por ekstera. Ekz. **rasia** = skatolo: en skatolo = **rasia/ssa** („skatol-ene"), **rasia/sta** = el skatolo („skatol-elen"), kaj **rasia/an** = en skatolon („skatol-enen"), kaj sur skatolo = **rasia/lla,** sur skatolon = **rasia/lle, rasia/lta** = de sur skatolo. Kiel vi vidas, tute regula kaj simetria serio, kiu tuj instruas la tute „naturan" akuzativon de movo. Post tio oni povas facile transiri al vera akuzativo, kiu en la finna lingvo estas pli komplika, ed kies ĉefa signo estas -n kiel en Esperanto. Kiam la lernanto enkapigis al si tion, oni povas transiri al la pli malfacilaj esprimoj, kiujn oni nomas en finna gramatiko „postpoziciaj", ekz. sub tablo = **pöydän alla** (pöydä-de sub-aĵo-sur), same kun lernado de la posedo: mia libro, = **(minun kirjani** („mia libro-mia", kie la parenteza minun = mia povas esti forlasata).

La tabelvortojn estas facile komenci jene:

k = demando, finne **kuka** kiu, **kenen** kies, **kussa** kie, **koska** kiam

t = montro, finne **tuo** tiu, **tämä** ĉi tiu, **tämän** ties, **tuolla** tie, **silloin** tiam (atentigante, ke malnova t (tilloin) ŝanĝiĝis al s)

Principe la deriviloj ne kaŭzas malfacilaĵojn: la finna lingvo uzas abunde da tiaj. Estas nur necese „importi" ilin pomalgrande. Ankaŭ multe helpas la fakto ke la finna lingvo havas sufiksojn kun sama senco kie -ig kaj -iĝ, kun preskaŭ senescepta diferenco de la aga kaj media vorto el sama radiko, ekz. **tehdä** = fari, **teettää** = farigi, **tekeytyä fariĝi** (fari sin).

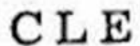
Restas la ĉefa malfacilaĵo: ĉiuj, precipe la plej ofte bezonataj, vortoj estas al ni fremdaj. La sola racia solvo estas, instrui unue la plej kutimajn ĉiutagajn vortojn kaj progresi malrapide al la pli maloftaj. Kaj zorgeme eviti la instruon de tro multaj novaj vortoj en unu leciono. La sperto montris, ke en nova teksto aŭ instrua materialo estu maksimume 10 % de la teksto novaj vortoj. Ĉi tiu principo estas profite aplikebla kaj -inda sendepende de la propra lingvo de la lernantoj.

Al ĉi tiuj principoj mi aldonis la postulon: la ekzerca teksto estu kontinua rakonto pri ĉefe samaj personoj, kaj progresu kiel la tempo en la vera vivo. Tiel ekestis mia „Privilegia vojo al lingvoscio", kiu estis favore akceptata en pluraj landoj de Kalifornio ĝis Japanio.

Prof. d-ro Paul Neergaard — 70jara

La konata fakulo, doktoro de agronomiaj sciencoj, vicprezidanto de la Akademio de Esperanto, prof d-ro Paul Neergaard la 19an de februaro 1977 festis sian 70-an naskiĝtagon. Prof. Neergaard redaktis la valoran fakrevuon „Esperantologio" (1949 — 1961) kaj verkis multajn librojn kaj artikolojn nacilingve kaj en Esperanto, i. a. pri sciencaj temoj el la botaniko kaj pri esperantologiaj problemoj. Elkorajn gratulojn al la fama kaj afabla sciencisto.

CLE

IPER 1977 en Sopron

La urbo Sopron en Hungario festas en tiu ĉi jaro la 700-jaran datrevenon de sia fondiĝo. La Soprona Esperanto-grupo „Pacemo" organizis pro tiu okazo en Sopron „Internacian Plenkreskulan Esperanto-Renkontiĝon". La bone preparita dutaga programo enhavis urbovizitadon, ekskurson en la ĉirkaŭaĵo, kulturprogramon kaj balon.

En la belegan urbon venis gastoj el Hungario, Aŭstrio, ĈSSR, Pollando kaj GDR. Kvin membroj de la nova Bernburga Esperanto-grupo kun siaj familioj ankaŭ estis gastoj en Sopron dum 10 tagoj kaj trovis bonajn amikojn.

La IPER-77 certe estas la komenco de longa kaj forta amikeco inter la esperantistoj de la urboj Sopron kaj Bernburg.

Helmut Rieche

70 jaroj: Vivojubileo de Rudi Graetz

Oni ĉe li ne rimarkas la sep jardekojn. Kelkfoje semajne, se necese ankaŭ ĉiutage, la prezidanto de Centra Laborrondo Esperanto en Kulturligo de GDR, aperas en la oficejo, kutime kun amaso da farita laboro. Ekde 1965, do 12 jarojn li staras ĉe la pinto de la Esperanta-movado en Germana Demokratia Respubliko. La renaskiĝo kaj la nepretervideblaj sukcesoj de la movado en GDR estas intime ligitaj kun li. La iama laborista esperantisto ricevis la konfidon dum la II-a Centra Konferenco ankaŭ por la nova ofico-periodo.

La 24an de junio 1907 Rudi Graetz naskiĝis kiel filo de laborista familio en Rostock, norda Germanio. Modesta kaj energia, ĉiam trankvile, afabla sed mirinde aktiva kaj decidema, li povas retrorigardi je bonaj sukcesoj en sia profesia vivo kaj eksterprofesiaj honoroficaj aktivecoj. La komerca oficisto ne havis bonajn evolušancojn antaŭ kaj dum la faŝisma tempo. Li ja estis maldekstra aganto. Aktivinte en la kontraŭfaŝisma movado, tuj post la fino de la dua mondmilito, li dediĉis ĉiujn siajn fortojn al la rekonstruo de nova Germanio, al GDR. En partiaj kaj ŝtataj funkcioj, precipe lige al la rekonstruado de la respublika komerco kaj poste en la eksterlanda komerco Rudi Graetz donis sian neforpenseblan kontribuon. Kia kontrasto: Ĉefo de GDR-reprezentejoj en nordaj ŝtatoj (1957 — 1964) (Islando kaj Danio) kaj foira direktoro en nordafrikaj regionoj (1964 — 1974). Pro liaj kontribuoj al la fortigo de GDR li ricevis altajn ŝtatajn ordenojn. Karakterizaĵo de la jubileulo estas, ke li neniam estis sen politika socia aktiveco. Jam kiel junulo Rudi Graetz agadis en la socialdemokratia junularo, en la laborista sportmovado, ĉe la liberpensuloj, 1924 membro de Socialdemokratia Partio, li forlasis la partion kaj aliĝis jam 1930 al la Komunisma Partio. Tiu paŝo estis forte influita per la esperantlingvaj korespondadoj al sovetuniaj esperantistoj.

Kiel junulo li konstruis la laboristan Esperanto-movadon en Meklenburgo (ĉebaltmara norda regiono de la iama Germanio), kiu komence de la 30-aj jaroj nombris pli ol 30 grupojn.

Ekde 1965 li povis daŭrigi tiun agadon, interrompitan ekde 1933 kaj nur denove eblan pli ol 30 jarojn poste.

Sed kiel iam, Rudi Graetz celkonscie kaj kun granda lerteco ekgvidis la novan movadon. En sennombraj prelegoj dum kunsidoj, konferencoj, seminarioj, per artikoloj en „der esperantist", „Paco" kaj aliloke, li donis gravan kontribuon al la elformado de novenhava Esperanto-movado, movado, kiu respondos al la socialisma germana ŝtato, respektante la historiajn tradiciojn kaj spertojn kun adapto al la nuntempaj kaj estontaj bezonoj.

Junaj esperantistoj lernis de tiu afabla homo, kiu ĉiam havis tempon kaj konsilon por aliaj kaj ĉe kiu la mio rangas lastvice.

En internacia skalo Rudi Graetz precipe aktivadas en Mondpaca Esperantista Movado (MEM). Klare vidante la potencajn eblecojn de pli kaj

pli intime kunlaboranta socialismaŝtatara Esperanto-movado, li sin forte engaĝas por la pliprofundigo de la peresperantaj rilatoj inter la frataj landoj.

Krome, post la aliĝo de CLE al UEA, Rudi Graetz ekfunkciis kiel komitatano de UEA, en la monda organizaĵo, pri kies kreskanta graveco kaj fortigindo li bone konscias.

Sed kiu kredas, ke la prezidanto de CLE nur aktivadas en la sfero de la Esperanto-movado, tiu eraras.

Antaŭ kelkaj jaroj la Centra Gvidantaro de la Rezistado-Batalintoj de GDR petis la iaman diplomaton kaj batalinton kontraŭ la faŝismo pri kunlaboro. Rudi Graetz volonte akceptis. Krome li fariĝis membro de la Packonsilantaro de GDR. Tiu multflanka socia agado lin tenas aktiva, kreiva kaj elasta.

Ke tiel restu ankoraŭ tre longe, esprimante samtempe la plej varmajn kaj sincerajn bondezirojn okaze de la jubileo kun danko pro la multega farita laboro, deziras al vi, kara prezidanto, kamarado kaj amiko,

la membroj de CLE kaj ĉiuj esperantistoj en KL.

20-jara jubileo de VPEA 1956 – 1976

Niaj vjetnamaj amikoj sendis al ni afablan arte aranĝitan karton kun jena enhavo:

„Dankon al nia tutmonda samideanaro pro ĝia elkora subteno kontribue al la fina venko de nia vjetnama popolo!

Sukcesplenon pro via nobla kaj sindonema laboro por la disvastiĝo de Esperanto serve al la progresema homaro!"

Intensivkurs

Vom 30. Oktober bis 6. November 1977 findet im Bezirk Suhl ein Inensivkursus für Esperanto statt. Der Kursus wird von einem ausländischen Kursusleiter geleitet. Täglich wird für ca. 6 Stunden Esperanto-Unterricht erteilt. Am Abend werden Lichtbildervorträge geboten, Fachvorträge oder Diskussionsstunden organisiert. Der Kursus ist kostenlos und dient vor allem der sprachlich-methodischen Qualifizierung von zukünftigen Kursusleitern. Man dringt tiefer in das Esperanto ein und lernt im praktischen Unterricht. Voraussetzung zur Teilnahme ist der *Abschluß eines Anfängerzirkels und gute mittlere Sprachkenntnisse*, um dem Unterricht, der völlig in Esperanto geführt wird, folgen zu können. Können diese Voraussetzungen nicht erfüllt werden, ist eine Teilnahme an diesem Spezialkursus nicht möglich. Interessenten melden sich bitte bis zum 15. September beim Zentralen Arbeitskreis Esperanto im Kulturbund der DDR, 108 Berlin, Charlottenstraße 60.

(Alvoko al partopreno de senpaga sestaga intensa kurso)

Éva kaj Zoltán Váli

Raporto pri eksterordinara ekspozicio

La Belarta Asocio de GDR kune kun la Solidareca Komitato malfermis konkurson pri afiŝoj kun la temo: Solidareco — alligiteco. La alvenintajn konkursverkojn oni ekspoziciis nun en la Kulturcentro de GDR en Budapeŝto. Ni intencas raporti pri tio, ĉar ni ambaŭ estas ankaŭ grafikistoj kaj esperantistoj.

Antaŭ ĉio ni estas dankemaj pro la ebleco vidi ĉi tiun materialon. Dankemaj ne nur pro la arta plezuro kiun la ekspozicio alportas al ĉiu vizitanto; ankaŭ ne nur pro la faka kvalito — unueco de la formo kaj de la enhavo — kiu meritas apartan laŭdon de la spertuloj. Temas pri multe pli grava afero, tio estas la homo mem, la sorto de la homaro.

El inter ĉiuj estaĵoj nur la homo konscias pri sia morto antaŭe. Tamen, aŭ eble ĝuste pro tio, li faras ĉion por ke tiu vivo estu inda al la homo. Tiuj normalaj, bonvolaj homoj konsistigas la decidan plimulton. Bedaŭrinde, okazas ankoraŭ ke malhomeco, brutala perforto ekatakas momente malfortajn homojn. En tiuj kazoj estas necesa la helpo, kunlaboro kaj aktiva interveno de la bonvolaj homoj. Tiam, nekontesteble, la humanismo devas venki. Tion la vivo mem pruvas.

Bone servas la aferon ankaŭ la afiŝo, kiu informas kaj mobilizas la amasojn al ago. Ĝuste tion faras ĉiuj pecoj ankaŭ de tiu ekspozicio, kiam ili senmaskigas la kontraŭhomajn atakojn, artifikojn de la imperiismo, montras la vojon-manieron de la batalo kontraŭ ili kaj alvokas je unuiĝo kaj solidareco.

Jen kelke da ekzemploj.

Sur unu el la afiŝoj estas videbla Kissinger fluganta per anĝelaj flugiloj, kiel „Misiisto“. Alia malkaŝas la imperiismon testamentinta 600 milionojn da analfabetoj. Sed ankaŭ „La malsato estas bankrotaktivaĵo de la imperiismo!“ — demonstras la sekvanta.

Konvinkas nin la sprita solvo de la vorto „iMPerialismo!“ — ĉar la literoj M P (Military Police) estas ja sur la kasko de la militisto kiu rajdas la kolon de iu kolorahaŭtulo. Alia faris jam la tombkronon kun du pendantaj rubandoj; sur unu ni povas legi: „Neforgeseble! La estiminda militista registaro — Junta“ (Unvergessen! Die Ehrenhafte Militärische Regierungs-Junta“), — sur la alia: „En profunda funebro! CIA, Internacia Gum-Korporacio, ITT“ (International Rubber-Corp., Internacional Telephone and Telegraph Corp.).

Ankoraŭ pli trafa estas tiu afiŝo sur kiu oni vidas la skeleton de Hitler malantaŭ Pinochet kaj la teksto diras: „Sein Kampf ist Mein Kampf!“ (Ni pensas ke negermanoj ankaŭ komprenas). — Ni legas ĉe alia afiŝo sur telegramrubando: „SOVETO STOP RASISMULOJ MURDAS LERNEJAĜAJN INFANOJN STOP“. Apuda afiŝo postulas liberon por la popoloj de Namibio, Zimbabvo, Sudafrika Respubliko!

Konsterne esprimpotenca estas tiu afiŝo sur kiu ni vidas nur kapon kun dorna krono kiel Kristo, sed la kapo estas negra kaj la krono el pikildrato. La teksto diras nur: Kontraŭ Apartismo!

Pluraj okupiĝas pri la problemoj de Proksima Oriento, senmaskigas la rolon de Izraelio. Unu el la plej esprimplenaj: Sur muro videblas truoj kaŭzitaj de kugloj, la truoj formas vorton — SALOM! — (La vorto signifas Pacon, ĝi estas salutvorto en Izraelio). La teksto orientas ankoraŭ la neinformitajn rigardantojn: „Izraelia politiko per okupado de fremdaj teritorioj". — Kiel eksplodis la bombo? — Ni vidas sur alia afiŝo la eksplodigilon markitan per la izraelia atributo (la sespinta stelo) kies meĉon ekbruligas mano tenanta aŭtomatan fajrilon sur kiu videblas la usona flago; teksto nur la vorto: „Brulmaterialo! (Zündstoff . . .).

Sed „La printempo estas neripetebla" — citas la vortojn de Pablo Neruda unu bildo. Kaj „Por Vjetnamio prospera!" — mobilizas alia.

Pluraj montras la sekvendan vojon: „Vorwärts, und nicht vergessen die SOLIDARITÄT!" (Antaŭen! — sed solidarecon ne forgesu). — Kaj ankaŭ: „La solidareco malfermas la pordojn de la koncentrejoj de Ĉilio". — Jam ni vidas: „Corvalan vivas!"

La sola vorto SOLI-DARI-TÄT en tri linioj plenumas la tutan surfacon de tiu afiŝo kiu genie demonstras per alikolora preso de la lasta silabo TAT (faro) ke necesas aktive interhelpi sin. Kelkaj eĉ publikas la numeron de la poŝtĉeka konto sur kiu oni povas enpagi por helpi la batalon de la subpremitaj popoloj, provizi per nutraĵoj la malsatulojn. Kelkaj montras la neceson de la kunlaboro alimaniere. La plej simpla do la plej ĝenerale komprenebla solvo estas la figuro de du pugnoj — blanka kaj nigra kune, aŭ blanka kaj nigra brako en brako.

Ni vidas ankoraŭ: „Venceremos!" — Jes, la fina triumfo de la homeco estas certa, ankaŭ ni kredas tion. Sed, ke tio realiĝu kiel eble plej baldaŭ kaj sen multe da sufero, ni ĉiuj devas elpreni nian parton de la farendaĵoj.

Ni esperantistoj laboras ankaŭ por la sama celo.

Budapeŝto, februaro 1977

Paulo Balkányi 1894 — 1977

La 25an februaro mortis la elstara veterano de la Hungara Esperanto-Movado kaj de MEM, Paulo Balkányi.

Jam lerninte Esperanton komence de la 20a jarzento, li fariĝis elstara batalanto por paco kaj humanismo, per kaj por Esperanto.

Ni gratulas

La 20-an de junio 1977 *Robert Alm* el Wismar fariĝis 80-jara. Al la senlace agema samideano, kiu multe agadas en Wismar, CLE tre kore gratulas.

Nia membro de CLE *Otto Bäßler* ricevis la Ordenon pro Meritoj pri la Patrio en Oro. Koran gratulon!

Aktivitäten der Esperantisten anläßlich des 60. Jahrestages der Oktoberrevolution

Ein nachahmenswertes Beispiel für andere Gruppen!

Im folgenden veröffentlichen wir den Freundschaftsvertrag zwischen der Esperanto-Gruppe des Kulturbundes in Stralsund und dem Esperanto-Klub in Pölva (Estnische SSR):

Kontrakto

Tiu ĉi interkonsento estas kontraktita inter E-rondo de Pölva (USSR-Estonio) kaj E-rondo de Stralsund (GDR) pri amikecaj kontaktoj inter niaj E-rondoj.

La kontrakto celas:

1) pliprofundigi la amikecajn interrilatojn inter niaj socialistaj ŝtatoj — USSR kaj GDR.
2) aktivigi laboron de niaj E-rondoj por stimuli la progreson de la internacia lingvo Esperanto.
3) ebligi al niaj geesperantistoj interŝanĝi spertojn pri la E-movado en niaj landoj pere de korespondado.

Por efektigi ĉi tiujn celojn, ni proponas:

a) aranĝi regulan korespondadon (po kvaronjaroj) pri laborplanoj, rondlaboroj k. a. eventoj de niaj E-rondoj.
b) interŝanĝi salut- kaj bondezirkartojn inter niaj E-rondoj okaze de politikaj kaj kulturaj festtagoj (por GDR — 1. I., 1. V., 7. X. kaj 15. XII.) (por USSR — 1. I., 1. V., 7. XI. kaj 15. XII.).
c) interŝanĝi kontinue E-gazetojn kaj E-literaturon, kiuj aperos en niaj landoj.
ĉ) interŝanĝi fotografaĵojn kaj bildkartojn pri aranĝoj kaj eventoj de niaj E-rondoj kaj ankaŭ pri urbaj politikaj kaj kulturaj eventoj.
d) aranĝi dum la jaro unu klubvesperon pri niaj urboj (en Pölva pri Stralsund kaj en Stralsund pri Pölva). Por tiu ĉi evento oni interŝanĝu materialojn por unu numero de murgazeto (priskribaĵoj sur tri manuskriptaj folioj kaj almenaŭ kvin fotografaĵoj).
e) kontinue propagandi E-ideojn inter la homaro kaj varbi novajn membrojn al nia komuna celo — Esperanto.

Tiu ĉi kontrakto estas kontraktita por du jaroj kaj ĝi validiĝos ekde 1-a de marto 1977.

En la nomo de Pölva E-rondo: rondestro (R. Saag)
En la nomo de Stralsunda E-rondo: rondestro (H. J. Borgwardt)
En Pölva la 6an de februaro 1977
En Stralsund la 28an de februaro 1977

Alvoko al GDR-kluboj!

Goje mi informas vin, ke en nia juna Esperantoklubo de Internacia amikeco fruktodone funkcias E-kursoj por komencantoj. Ni petas vin kaj viajn samklubanojn skribi fratajn salutojn al tiuj novaj samideanoj, celante forte impulsigi la entuziasmon de tiuj kiuj nun komencas. Jen la adreso: Ukrainio, SU-814000, Poltava, Gogol-strato 10, Dvorez profsojuzov, E-Klubo, al gvidanto de E-kursoj Vasilij Grigorenko. V. G.

„Ärztlicher Dolmetscher"
(Kuracista Interpretisto)

de d-ro Gert kaj d-rino Uta Hoyer

Eldonejo Johann Ambrosius Barth, Leipzig 1977, 262 p., 25 markoj

Praktikanta kuracisto ofte konfrontiĝas kun malsaniĝintoj, kies lingvon li ne scipovas. La transvojo per interpretistoj, aliaj helppersonoj aŭ eĉ pontaj lingvoj komplikas la situacion, kreas miskomprenojn ktp.

La aŭtoroj de ĉi tiu libro konscias pri la problemo kaj verkis demandaron, kiu ebligu la pridemandadon de la malsanulo per montro de presita demando kaj ties respondo far la paciento laŭ ekskluda metodo (kapjesado resp. kapneado).

Eblas uzi jenajn lingvojn: rusa, angla, franca, bulgara, pola, rumana, ĉeĥa, hungara, araba, Esperanto, itala, sveda, hispana, germana.

La elekto de la lingvoj jam pruvas la principan limigitecon de la projekto. Ĝojiga tamen la fakto, ke Esperanto estas agnoskita grava lingvo por la kuracista praktiko en GDR.

Pri la lingvaĵo de la Esperanto — parto al mi ne decas juĝi — ĉar mi ĝin tradukis. Nur tiom: Mi klopodis eviti fakterminojn por pli klare kompreniĝi. Tio tamen pro nesufiĉa medicina terminaro ne ĉie eblis. Sciante pri la pli malpli ofte — ne sufiĉa vorttrezoro de nia anaro, mi timas, ke la konfronto kun demandoj aŭ postuloj kiel „Vi devas vakciniĝi kontraŭ rabio" aŭ „Temas pri morbiloj" al kelkiuj neniom diras.

En la antaŭparolo la aŭtoroj akcentas, ke la libro servu al eksterlandaj gastoj en GDR kaj al niaj turistoj eksterlande. Mi volonte aldonus, ke laŭeble multaj esperantistoj kaze de malsaniĝo rememoru pri la ebleco. Entute do provo laŭ klasika interpretista sistemo por mildigi lingvajn malfacilojn. Agrable, ke Esperanto estas envicigita.

Ĝenerala solvo de la lingva praktiko tiaj libroj ne povas esti. La libro estas aĉetebla en la librovendejoj.

D-ro Hans Eichhorn

Ekzemploj el „Kuracista interpretisto"

Nr. 81: Geht Ihr Puls manchmal
1. zu schnell (mehr als 120 Schläge in der Minute),

2. zu langsam (weniger als 35 Schläge in der Minute)?

Nr. 82: Spüren Sie, daß Ihr Herz manchmal unregelmäßig schlägt?
(p. 13/14)

Nro 81: Ĉu via pulso kelkfoje estas
1. tro rapida (pli ol 120 foje en la minuto),

2. tro malrapida (malpli ol 35 foje en la minuto)?

Nr. 82: Ĉu vi rimarkas, ke via koro kelkfoje neregule batas?
(p. 121)

Antaŭ 40 jaroj

Salutoj de Ludwig Renn en „Popola Fronto“

La 22-an de aprilo 1888 naskiĝis Ludwig Renn sub la civitana nomo Arnold Vieth von Golßenau. Forlasinte sian klason li aliĝis al la laboristaro kaj fariĝis elstara germana komunisma aganto kaj internaciisto. Ludwig Renn akiris internacian renomenon kiel verkisto. Li krome estis ĉefo de la stabo de la heroa 11-a Internacia Brigado en la hispana civitana milito de 1936/37. Sed, kiel ni amplekse raportis en „de“ 65/66 (3/4 1974), Ludwig Renn ankaŭ estis esperantisto.

S-ro Ulrich Lins, Kolonjo, FRG, konata historiisto de la Esperanto-movado, disponigis al ni reproduktaĵon de salutoj direktitaj de Ludwig Renn en 1937 al la antifaŝistaj esperantistoj. La saluto estas publikigita en „Popola Fronto“, n-ro 18 (15. julio 1937) esperantlingva antifaŝisma ĵurnalo, kiu subtenis la batalon de la hispana popolo kontraŭ generalo Franco dum la tridekaj jaroj.

KULTURA SOLIDARECO

INTELEKTULA RENDEVUO

La II^a Kongreso Internacia de Verkistoj por Defendo de la Kulturo okazis solene ĉi-jare en Hispanio; la Kongreso jus kunvenigis en nia urbo, de la 4. ĝis la 10. de julio, la reprezentantojn de ĉiuj partoprenantaj landoj.

Antifaŝistaj verkistoj el Tutmondo rendevuis en Valencio por studi helpon, kiun ili povas havigi al la hispana popolo. Ili vizitis Madridon, la koro de la hodiaŭa lukto kontraŭ la faŝismo. Ili esprimis, dum la laborkunsidoj, sian fervoran simpation al nia gravega afero.

Elstaraj membroj de la Delegacioj estis, inter aliaj: Heinrich Mann, Ludwig Renn, Erwin Kisch, germanaj; Greda Greene; Else Landbr..., norvegaj; Alexe Andersen, dana; M. Koltzov, Alexej Tolstoj, Ilya Ehrenburg, sovetaj; Malcom Cowley, usona; André Malraux, Julien Benda, francaj; Sylvia Townsend, angla; José Mancisidor, meksikana; Paolo Neruda, ĉila; D-ro Brower, nederlanda; González Tuñón, argentina. El la paroladoj de kelkaj kongresanoj, ni eltiras jenajn frazojn:

TOLSTOJ — «La heroa lukto de la hispana popolo estas por ni ĉiuj, karna el nia karno, sango el nia sango.»

BROWER — «Sian apud hispana popolo estas plej kristana konduto.»

TRISTAN TZARA — «En vi, kaj nur en vi, batalantoj hispanaj, ni agnoskas la verajn defendantojn de la moderna kulturo.»

MALCOM COWLEY — «La mesaĝo, kiun mi portas el Usono estas, ne tiom oferto pri helpo, kiom peto pri helpo.»

ANNA SEGHERS — «En ĉiuj lingvoj oni skribas kaj diras nun, ke en Madrido la lukto estas, ne por la libero de Hispanio, sed por tiu de la tuta mondo.»

Ludwig Renn dediĉis al niaj legantoj la ĉi-sub saluton.

Pere de „Popola Fronto“
mi salutas ĉiujn antifaŝistajn
Esperantistojn en la mondo
Ludwig Renn
Valencia, 4.7.37

An ehemalige GLEA-Mitglieder!

Abzeichen des Deutschen Arbeiter-Esperanto-Bundes, der IPE und anderer proletarischer Esperanto-Verbände werden für das Armeemuseum der DDR in Dresden gesucht. Zusendungen bitte an den Zentralen Arbeitskreis Esperanto.

Gravaj artikoloj pri Esperanto en sovetaj ĵurnaloj

En la revuo „Kulturo kaj Vivo", kiu estas eldonata de la Asocio de sovetaj societoj por amikeco kaj kulturaj ligoj kun eksterlando (SSOD) kaj kiu aperas en la rusa, germana, angla, franca kaj hispana lingvoj, en 1975 aperis du ampleksaj kaj gravaj artikoloj pri Esperanto. En n-ro 1/75 (paĝo 44) D. Armand kaj S. Podkaminer sub la titolo „Esperanto" informas pri la praktika internacia apliko de la internacia lingvo. En n-ro 8/75 de la sama revuo la prezidanto de MEM, Nikola Aleksiev, amplekse traktas la agadon de MEM. En n-ro 44/1975 de „Nova Tempo", internacipolitika ĵurnalo de USSR, kiu aperadas en rusa, germana, angla, franca, hispana, pola, ĉeĥa kaj araba lingvoj, sur paĝo 30/31 d-ro M. Isaev, respondante al demando de leganto, amplekse argumentas ĝenerale por internacia planlingvo kaj substrekas la ĝisnunajn atingaĵojn de Esperanto. Li i.a. skribas (paĝo 31) „En USSR same estas entreprenataj esploroj pri la problemo de helplingvo por la internacia komunikado. Je la decido de la prezidio de la Akademio de Sciencoj de USSR tiu-ĉi laboro estis komisiita al la Instituto por Lingvoscienco. Tie estas fondita esplorgrupo pri demandoj de internacia helplingvo, kies gvidanto mi estas."

Jam en 1974 aperis artikoloj en „Teĥnika i nauka" 5/74, pp 18—19 (intervjuo pri Esperanto kun la d-roj Armand kaj Isaev) kaj en „Sovetskij uzbekistan sevodnja " 9/74, p. 12. Laste, kiel ni jam raportis, aperis la granda intervjuo kun d-ro M. I. Isaev en la revuo „Sovetunio 9/76 (en la rusa originalo en 8/76). Tiu-ĉi revuo aperadas en 19 lingvoj!

Oni do facile vidas, ke la ĝederala intereso pri Esperanto en Sovetunio konstante kreskas.

Pri la IXa Konsultiĝo en „Moscou-News"

La Unio de Amikec-societoj de USSR, en kies kadro ankaŭ laboras la komisiono pri internaciaj ligoj de sovetuniaj esperantistoj eldonas ĉiusemajnan kulturan revuon „Moskvaj Novaĵoj", kiu aperas en la lingvoj angla, franca, hispana kaj araba. En ĉiuj kvar eldonoj de n-ro 52/1976 aperis tre ampleksa artikolo pri Esperanto okaze de la IX-a Konsultiĝo de reprezentantoj de Esperanto-organizaĵoj de eŭropaj socialismaj landoj (komparu "de„ 1/1977).

Oni intervjuis prof. d-ron M. I. Isaev, Nikola Aleksiev kaj d-ron D. Blanke.

Malforta en geografio?

Ni legas amuze, ke Doneck ekzistas en „Orienta Germanio". Eble oni celis GDR? Tamen, Doneckanoj (USSR) miros pri geografiaj scioj de usonaj instruistoj:

„For the third year a 3-month Esperanto course for beginners is being taught in Doneck, East Germany. Sixty students, including laborers, technicians, officeworkers, and teachers are enrolled."

(AATE-bulteno, USONO, n-ro 51, p. 14.)

Ernst Schonert — 70 jara

Ni kore gratulas al la membro de CLE kaj prezidanto de DLE Berlin, s-ano Ernst Schonert, kiu festis la 13an de junio 1977 sian 70an naskiĝtagon. Ernst Schonert apartenas al la plej aktivaj kaj senlace laboremaj esperantistoj de nia lando. Al lia sindediĉo ni dankas multajn gravajn sukcesojn, speciale en la ĉefurbo de GDR, Berlin. Al la jubileulo ni deziras ankoraŭ multajn aktivajn jarojn en saneco kaj bonfarto. CLE

Junulara seminario en Altenhof

22 junaj geesperantistoj renkontiĝis de 21a ĝis 25a de marto en Altenhof ĉe Werbellin-Lago. La bela kvieta kaj ekprintempa ĉirkaŭajo de la Werbellin-Lago pozitive stimulis la seminarian atmosferon. Laboris partatempe Esperante parolanta kaj germane parolanta grupoj, kio bone influis la efikecon de la seminario.

En la Esperanta grupo i. a. Rita Krips informis pri TEJO kaj pri diversaj internaciaj Esperanto-aranĝoj.

Ankaŭ vigla interŝanĝo de opinioj pri la junulara laboro en la distriktoj de GDR okazis.

La grupon de komencantoj gvidis d-ro Detlev Blanke, kiu ĉefe klarigis demandojn pri la signifo de la internacia lingvo sub diversaj aspektoj. Preleganto de la Centra Konsilantaro de Libera Germana Junularo, s-ro Waldeyer, prelegis pri problemoj de la internacia junulara mondo.

Tre interesa kaj scio-dona estis la prelego de d-ro D. Blanke „argumentado kaj informado pri Esperanto". La neceso de tiu prelego kun intensa diskuto jam pruviĝis dum vespera parolado kun diversaj sciencistoj, kiuj havis samtempe kun la esperantistoj seminarion en Altenhof.

Fine mi volas uzi tiun ĉi eblecon por danki al la inciatintoj por la sukcesplena Esperanto-seminario. Laŭ Thomas Czygan

Bildkartoj kun Esperanto-teksto

S-ro Albert Weinhold (7021 Leipzig, Schiebestr. 33a) vendas jenajn bildkartojn kun Esperanto-teksto (peco por 25 pfenigoj):

1. rememora karto pri la II-a Centra Konferenco de la esperantistoj, 5. — 7. 11. 1976 en Leipzig
2. „Salutojn el Leipzig"
3. „Germana Demokratia Respubliko".

Interesuloj sin turnu al s-ano Weinhold.

Por farmaciistoj

Venis jam tempo, ke farmaciistoj organiziĝu kaj internacie kunlaboru, profitante de internacia lingvo Esperanto. Kiu opinias same, bovolu sendi sian adreson al s-ano Rajmund Zarzycki, mag pri farmacio, str. Bieruta 2. 76-004 Sianów, Pollando.

Pri kio vi estas aŭ deziras esti kompetenta, viaj ĉefaj problemoj kaj interesiĝoj?

Post la necesa tempo, vi ricevos adresliston kaj pluajn proponojn.

Eĉ tio okazis

La kaŭzo

Frank Seaman, asekura fakulo el Richmond, Usono, skribe raportis pri la supozebla kaŭzo de la brulado de konstruaĵo: „La brulo de la domo en Mead-strato okazis pro tio, ĉar tiu-ĉi konstruaĵo valoris 42.000 dolarojn sed estis asekurita je 71.000 dolaroj.“

Verege

Drogejo en Malmö apud stoko de paperaj naztukoj metis afiŝon: „La plej terura pri nazkataro estas la mil konsiloj kialmaniere sin liberigi de ĝi.“

Por ĝardenamikoj

Letero de leganto al la gazeto „Soir“ en Bruselo: „Mia nova ĝardeneto vere plezurigas min. Bedaŭrinde mi ne kapablas distingi inter plantetoj kaj fiherboj. Bonvolu helpi al mi!“ La respondo tekstis: „Ĉion eltiru! Tio, kio reaperas, estas fiherbo.“

Praaĝaj

Ŝercemulo en Atlanta (Usono) anoncis: „Unika okazo por kolektantoj! La taglibro de Noa kaj du originalaj leteroj de Abrahamo haveblaj kontraŭ plej alta oferto.“ — Respondis 61 interesuloj!

Plena sukceso

La titolo de nove akirita libro de biblioteko en Amsterdam estis: „Pli bonan memorkapablon post tri semajnoj.“ La sukceso estis mirinda. Jam la unua leganto forgesis redoni ĝin.

Fajro-estingilo kaŭzis brulon

En pajlejo en Bari (Italio) fajro-estingilo tiel malmole falis de la muro sur la plankon, ke ĝi ekfunkciis. La radio trafis kurentmezurilon kaj kaŭzis rektan konekton. La ardanta drato ekbruligis pajlo-amaseton, kaj pro tio la tuta pajlejo pereis en flamoj.

Rubaĵo, ĉu artaĵo?

La plej nova verko de la hispana pentristo Salvador Dali fariĝis viktimo de fatala miskompreno. Transporta entreprenisto, kiu la preskaŭ 2 metrojn altan monstran objekton el drato kaj lado estis transportinta de la loĝloko de Dali (Port Lligat) al la Dali-muzeo en la proksima urbo Figueras starigis la monstron antaŭ la fermita muzea pordo. Post mallonga tempo la komunuma rubaĵforiga servo preterveturis, kunprenis la supozitan spacoraban rubaĵon kaj transportis ĝin al la rubaĵejo. Ekde tiam la „artaĵo“ estas malaperinta.

Ordono estas ordono

Kanadaj soldatoj en GFR laŭ ordono dum paradoj ne plu rajtas laŭplaĉe sveni. Kiel legeblas en la publike konatiĝinta ordono ili observu estonte: 1. Ili devas matenmanĝi, por eviti eblan svenon. 2. Se la soldato tamen svenas, li svenu discipline. Kaj tio okazu tiamaniere: La soldato kurbigu sian korpon je proksimume 45°, falu teren, sin ruligu sur la maldekstrn flankon, haltante la pafilon, por ke li ne vuidiĝu kaj por ke la pafilo ne difektiĝu. La ordono kontinuas: La kompaniestro esploru ĉiun kazon de svenado. Li klare esprimu, ke ĉiu soldato, neobeinta la ordonon, enkalkulu la sekvojn.

EL SOVETUNIO

La unua en Kazaĥio

En novembro de la 1976 j. iniciatite de esperantistoj de junularaj E-kluboj „Verda Brigantino" kaj „Verda Horizonto" (urboj Talgar kaj Ust-Kamenogorsk en Kazaĥia Respubliko), en konservatorio de kazaĥia ĉefurbo ALMA-ATA estis okazinta unua renkontiĝo de kazaĥia esperantistaro. En la renkontiĝo partoprenis 22 gesamideanoj el urboj Alma-Ata, Talgar, Ust-Kamenogorsk, Barnaul kaj Ĉelabinsk (la lastaj 2 urboj estis reprezentitaj gaste el Rusia Federacio).

En programo de la renkontiĝo estis prelegoj pri nuntempa E-movado kaj ĝiaj organizaĵoj, pri la enlanda stato de E-movado. En paŭzoj oni montris kolorbildojn pri someraj aranĝoj de sovetiaj esperantistoj, sonis E-kantoj, akompanataj de akordionistoj kaj pianistoj el la konservatorio. Interesaj programeroj de la unua KER (Kazaĥia E-Renkontiĝo) estis ekskurso al mondfama glitkurejo — montara stadiono „MEDEO" kaj vizito al koncerta halo, kie okazis koncerto de orgena muziko.

La partoprenintoj de la unua renkantiĝo disiĝis kun decido baldaŭ renkontiĝi en Ust-Kamenogorsk, anoncinta sin organizanto de la 2-a KER.

Boris Anoĥin (Ust-Kamenogorsk)

27a Renkontiĝo de sibiriaj geesperantistoj

La soveta Esperanta klubo el Krasnojarsk estas konstanta partoprenanto de diversaj Esperanto-renkontiĝoj. Ĉi-tie novembre 1976 okazis la 27a renkontiĝo de sibiriaj geesperantistoj, dediĉita al la 59a datreveno de Granda Oktobra Socialisma revolucio.

Tiu-ĉi renkontiĝo estis reprezenta: 57 geesperantistoj el 13 urboj kaj loĝlokoj de Sibirio partoprenis ĝin.

Dum la solena malfermo kiu okazis en la Urba Palaco de Kulturo, reprezentanto de Urba Komsomola Komitato deziris al la partoprenintoj sukcesojn en Esperanta agado kaj enmanigis al krasnojarska esperantisto-veterano P. D. Agapov honoran folion pro granda fruktodona agado laŭ internacia edukado de junularo surbaze de Esperanto. P. D. Agapov estas bone konata en la Krasnojarska Universitato. Jam la duan jaron li gvidas fakon de la internacia lingvo en Fakultato de Sociaj Profesioj.

Serioza parolado pri problemoj de internacia edukado, interŝanĝo per sperto, okazis dum la Esperanto-seminario de la junaj geaktivuloj.

La partoprenintoj metis kronon al monumento de la krasnojarskaj pereintaj herooj dum la Revolucio.

Laŭ Irina Stepanova, Krasnojarsk

Pentristino, 50j., dez. kor.: Kostadinka Velikova, str. Gurko 9, **7000 Ruse**
Pentristino, 58j., dez. kor.: Vera Milde, str. Sâborna 5, **7000 Ruse**
Pentristino, 31j., dez. kor.: Aleo „Vâzrajdane“ 128 Bx. V/b, **7000 Ruse**
Sofia Sutrova, str. Makariopolski 8, **7000 Ruse,** dez. kor.
Diversaj geesperantistoj de Esperanto-Societo „Leono“, **4468 Momina Klisura,** distr. Pazarĝik, dez. kor.
Oficistino, 30j., dez. kor., kol. pk, Esp. gazetojn: Maria Siderova, **Loveĉ,** str. „V. Kolarov“ 45
Instruistino, 32j., dez. kor., kol. bk, pm, monerojn: Rosina Ivanova Sârkova, **Kneja,** str. Klokotnica 2
Teknikisto, 35j., dez. kor. p. ĉ. t.: Zivko Todorov Petrov, **Sofio,** gara Vezila dom 71
Aŭtomobila instruistino, 36j., dez. kor. p. ĉ. t.: Stanmira Ŝiŝkova, Pazarĝik, pk. 1
Instruisto-teknikisto, 37j., dez. kor. p. ĉ. t.: Aleksandôr Stefnov Petkov, **Targoviŝte,** ul. Paluzov 28
Komencantino, 18j., dez. kor. p. ĉ. t.: Dimka Zlatanova, **Dimitrovgrad,** str. „Milin kamak“ 29
Lernantino, 17j., dez. kor. p. ĉ. t.: Natala Stefanova Serafimova, **Bjala,** ul. Bojka 26, ap. 4, okr. Rusenski
Agronomino, 31j., dez. kor. p. ĉ. t.: Todorka Dimitrova, **Vidin,** str. P. Lilov 4
Laboristino, 34j., dez. kor p. ĉ. t.: Anna Antonova Zarigzadska, **Plovdiv,** str. Saglasie 6a
Laboristo, 28j., dez. kor. p. ĉ. t.: Elman Ademor, **Silistra,** str. Maliĉka 22
Kuracistino, 30j., dez. kor. p. ĉ. t.: Genoveva Colova, **Loveĉ,** ul. „Sofijska“ 24
Kontistino, 21j., dez. kor. pri filmoj, muziko, junulara vivo: Gjulŝen Nazifova, **7300 Kubrat,** str. Blagoev 7
Elena Kuŝeva, 20j., dez. kor. p. ĉ. t.: **5000 Tarnovo,** P. C. C.
Lernantino, 17j., dez. kor. p. ĉ. t.: J. Marinova, **Bjala/Rusensvo,** str. G. Dimitriv 105
Komencantino, 24j., dez. kor.: Petranka Georgieva Dimitrova, **Aprilovo,** okr. Sofijski
Nedelĉo Iliel, str. Rodina n-ro 6, **Ruse,** dez. kor. p. ĉ. t.:
13 geknaboj (12—14j.) dez. kor. k. geknaboj el GDR p. ĉ. t., bv. skribi al Marica Roza 18, Todorka Debrisinova

Librotenistino, 26j., dez. kor. pri floroj, libroj, muziko, turismo, kol. gramofondiskojn, bk.: Hana Vaŝkova, Blevice 33, **27328 P. Zakolany**
17jara metilernantino de fervojo dez. kor. tutmonde, kol. bk.: Ivana Horáková, E-rondeto „Elua sago“, faklernejo de fervojistoj, **468 49 Kořenov**

5 esperantistinoj, komencantinoj dez. kor., bv. skribi al Karin Vogel, **9209 Mulda,** Hauptstr. 43 B
Dez. kor. k. gesamideanoj (25—35 j.): Bärbel Kulisch, **12 Frankfurt/O.,** Hansastraße 30
Esperanto-grupo de la inĝeniera faklernejo por vitra tekniko serĉas ligon al pola aŭ ĉeĥa Esperanto-kluboj. Skribu al: Ingenieurschule für Glastechnik, Esperanto-Gruppe, **758 Weißwasser,** Postschließfach 20

Gesinjoroj Igar k. Vilija Marinuŝkinaj, **235464 N. Akemenė,** Taryba 5–26, 21 k. 22j., maŝinistoj, dez. kor.
Kun gelernantoj ĝis 18jaraj dez. kor.: Rimgandas Kiliulis, **232043 Vilnius,** Erfurto 46 96 — Poceviĉute Raimonde, **Siauliai,** Sevastopolio 9—28 — Rita Staĉkunaite, **235750 Pasvalys,** Pionieru 7 — Arvydas Kasperlūnas, **203002 Kaunas,** V. Kapsuko 133-1
Junulino, 16j., dez. kor. tutmonde, kol. bk: Laima Bieliauskaite, **234365 Stakliŝkes,** Prieny raj., Litovio

Herausgeber: Kulturbund der DDR (Zentraler Arbeitskreis Esperanto).
Redaktion: 108 Berlin, Charlottenstr. 60. Fernruf: 2 20 29 91
Verantw. Redakteur: Dr. Detlev Blanke. Redaktionskommission: Hans Heinel, Werner Pfennig, Rudi Graetz, Rudolf Hahlbohm, Ludwig Schödl. - Veröffentlicht unter der Lizenz-Nr. 648 des Presseamtes beim Vorsitzenden des Ministerrates der DDR. - Erscheinungsweise: 6mal im Jahr. Preis pro Einzelheft 30 Pf.
Druck: Druckwerkstätte Glauchau
Artikel-Nr. (EDV) 7928 III-12-8 533